

Notat til høring i familie- og kulturkomiteen den 22.10.2018

Norges museumsforbund representerer de norske museene; både museene på det nasjonale museumsnettverket i Kulturdepartementet, universitetsmuseene, museer under øvrige departementer, private museer og de samiske museene under Sametinget. Museumsforbundet er en interesseorganisasjon som arbeider for museenes faglige og økonomiske utvikling gjennom arbeidet i organisasjonens sekretariat og ni ulike fagseksjoner.

I årets forslag til kulturbudsjett er det mange gode og viktige forslag til investeringer i nybygg for museer og for magasin til eksisterende museer. Mange av disse prosjektene vil bidra til å formidle sentrale deler av vår historie på en bedre måte og gi flere museer helårsåpne arenaer som vil gi publikum et bedre tilbud enn de har i dag. Det er også noen gode forslag om økninger til drift, for eksempel gjennom en stilling til Preus museum, og inkluderingstiltak. Saemien Sijte er omsider inne i budsjettet og det er gledelig. Denne delen av budsjettforslaget er vi naturlig nok svært godt fornøyd med! Vi vil imidlertid minne om at det fortsatt ikke er bevilget midler til gjennomføring av tilbakeføringen av samiske kulturgjenstander gjennom Bååstede-prosjektet. Få av de samiske museene har magasinfasiliteter og ressurser til konservering og bevaring som sikrer gjenstandene forsvarlig oppbevaring.

Den lave indeksreguleringen for musene under Kulturdepartementet er alvorlig. Med en beregnet KPI på 2,7 %, og et lønnsoppgjør på rundt 3 % og kompensert med en indeksregulering på kun 2,2 % bidrar dette til ytterligere reduksjon i museenes økonomi. Mange fortviler over at det blir enda ett år med osthøvelkutt, som effektiviseringsdirektivet omtales som. Museumsstatistikken som SSB publiserte tidlig i september viser at det fra 2016 til 2017 var en nedgang på 4,5 % i offentlig tilskudd og 2 % i egeninntektene. Dette får nå synlige konsekvenser. I samme periode har antallet ansatte sunket og tallet på åpne kulturhistoriske bygg ble redusert med 11 %. Tallene viser etter Museumsforbudets mening at det ikke er mer å hente for innsparingsdirektivet og at det virker mot sin hensikt og heller struper museenes mulighet for utvikling og inntjening fremfor å bidra til å øke inntjeningsinsentivet. Museumsforbundet er i denne sammenheng også svært bekymret for at trenden de senere årene med økning i egeninntektene er snudd til en reduksjon på 2 %. Opplysninger fra flere medlemmer kan imidlertid tyde på at mange har fått redusert kapasitet til å arbeide målrettet for økning i inntektsgrunnlagene på grunn av reduksjon i stab og hardere prioriteringer av ressursene. Det ser ut til å virke motsatt av det målet regjeringen ønsker å nå. Tilgjengelig tallmateriale er for overordnet til å kunne gi noen svar på mulige årsaker, men vi håper at Kulturrådets mer utdypende statistikk vil bidra til dette.

Museumsforbundet vil i årets høring trekke frem følgende saker:

- Forslaget om bevilgning av 5 mill. kroner til en tilskuddsordning for kultur som næring er det digitale markedet, for effektivisering av inntektsmodeller og tilrettelegging av informasjon til publikum er bra. Det er også nødvendig i tråd med våre tidligere innspill. Museumsforbundet mener imidlertid det også må være rom for å utvikle og teste ut konsepter for opplevelser i tillegg i klyngesamarbeid med

relevante samarbeidspartnere. Siden fjorårets bevilgning på 8.2 mill. kr til oppfølging av regjeringens strategi for reiseliv og kulturnæring, inkludert 2 mill. kroner til næringsklynger, videreføres ber vi om at museene får anledning til å delta i denne type tiltak i Innovasjon Norge. Museumsforbundet ønsker at museene fremover blir en likeverdig og integrert del av dette arbeidet og at de inkluderes i virkemiddelapparatet, jfr. vårt høringsnotat til næringskomiteen. Museumsforbundet tar det for gitt at de 2 mill. kroner som foreslås til disposisjon for Innovasjon Norge, går til øremerking av etableringen av et forenklet klyngeprogram særlig rette inn mot samspill mellom kultur og reiseliv, og at dette også inkluderer museene. I dag har museene i liten grad tilgang til innovasjonsnettverk innen Innovasjon Norge og Forskningsrådet, noe de bør ha på lik linje med andre kulturinstitusjoner for å utvikle kulturnæringsdelen ytterligere.

- Det er bra at Arkivverket styrkes med midler til bevaring av digitalt skapte arkiv, system for langtidslagring i tillegg til midler til digitalisering av lyd og film i arkiver og museer. Museene er viktige privatarkivinstitusjoner, og mange har betydelige samlinger med lydopptak som trenger sikring for fremtidig bevaring og formidling. Den foreslåtte økningen vil styrke arbeidet med bevaring av viktige privatarkiv som belyser samfunnsutviklingen sammen med avleveringspliktig offentlig arkivmateriale.

- Museumsforbundet er bekymret for at det foreslås, i Klima og miljødepartementets budsjettforelegg, at "Kap. 1429, post 72: Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner» reduseres med 3,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2018, mens øvrige poster under Riksantikvaren øker. Postens størrelse har ikke økt de siste årene, det har derimot antall anlegg som kan søke støtte fra denne potten. Kuttet kan få store konsekvenser, særlig for de 15 industrianleggene på Riksantikvarens bevaringsprogram. Det kan også ramme drift og vedlikehold av tekniske og industrielle kulturminner generelt.

Museumsforbundet gir sin tilslutning til Industrianleggenes Fellestråds arbeid for å øke post 72 med 5 mill. kroner til 63.0045 mill. kroner som vil reversere kuttet og gi en prisjustering.

Museumsforbundet savner:

At de gode ord og fine formuleringer i budsjettforslaget om betydningen av forskning og kunnskapsutvikling i museene ikke bare blir enda et område som skal dekkes av et skrumpende tilskudd. Vi ønsker at de positive signalene fra Jeløya-plattformen følges opp med konkrete tiltak som tilrettelegger for økt forskning gjennom bevilgninger og tilskudd. Med dagens realnedgang i tilskudd og egeninntekter vil dette lett bli en av flere salderingsposter for institusjonene, samtidig som nye regler i Forskningsrådet vil gjøre det vanskeligere for museene å få tilgang til forskningsmidler og delta i forskningsprosjekter sammen med UH-sektoren. KUDs videreføring av KULMEDIA er flott, men det er også behov for forskning på andre tema enn de som knytter seg til digitalisering. Museumsforbundet har i 2018 utarbeidet forslag til aktuelle og konkrete forskningsprogrammer, og foreslått disse for KUD. Disse knytter seg til sentrale samfunnsprosjekt og -utfordringer.

Kontaktinformasjon; generalsekretær Liv Ramskjær, 92427878/LR@museumsforbundet.no